

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Sint Jansberg 15 te Groesbeek

Rapportnummer 20-0068

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Sint Jansberg 15 te Groesbeek

16 maart 2021

Rapportnummer: P20-0068

Opdrachtgever: Pouderoyen-Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: S. van Lierop

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode.....	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden.....	11
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora.....	14
4.2.2	Vlinders en libellen	15
4.2.3	Kevers en weekdieren	17
4.2.4	Vissen	17
4.2.5	Amfibieën en reptielen	18
4.2.6	Vogels.....	20
4.2.7	Zoogdieren.....	22
5	Conclusies	25
5.1	Beschermde gebieden.....	25
5.2	Beschermde soorten	25
5.3	Advies en aanbevelingen	27
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	28
	Geraadpleegde bronnen	29

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Een initiatiefnemer is voornemens om zijn agrarische bedrijfsvoering, een varkensboerderij, te stoppen, opstallen te slopen en twee vrijstaande huizen te bouwen. Hiertoe wordt een deel van het plangebied, welke nu bestemd zijn als Gelders Natuur Netwerk gewijzigd naar Groene Ontwikkelzone, en vice versa. Hiertoe is bij de gemeente Berg en Dal een principeverzoek t.b.v. uitvoering van het VAB-beleid ingediend, waarbij het bestemmingsplan wordt gewijzigd. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn." Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft de locatie Sint-Jansberg 15 te Groesbeek, gemeente Berg en Dal. Het terrein ligt direct ten zuidwesten van het gehucht Grafwegen, en ten noorden van het bosgebied Sint Jansberg.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1: Plangebied in de ruime omgeving

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied met onderzochte locaties corresponderen met nummers in de tekst (bron: PDOK Viewer)

Het plangebied bestaat uit vier gebouwen. Dit zijn onder andere drie stallen waarvan er twee die nog in bedrijf zijn. Daarnaast is er een gecombineerde stal en woning aanwezig.

- + Gebouw 1 is een lage open varkensstal die in gebruik is als (hout)opslag en biggenfokkerij. Het dak bestaat uit golfplaten waardoor er ruimte onder de golfplaten is. In de stal werd een huismus en verschillende nesten aangetroffen. Een van de nesten is vermoedelijk van boerenzwaluw. In de stal zijn verschillende verhogingen. In de nok van het dak is ruimte om nesten te bouwen door openhangende nokbalken. Rondom de stal is geen vegetatie aanwezig.
- + Gebouw 2 is een bijgebouw van stal 1 waar varkens worden gefokt. Het is een laag gebouw met bitumen dakbedekking. Er is geen ruimte onder het dak om tussen te kruipen. Het bijgebouw is aan alle zijdes dichtgemaakt waardoor beschermde vogels en vleermuizen het gebouw niet kunnen betreden. Rondom de stal is geen vegetatie aanwezig.
- + Gebouw 3 is een samengestelde stal en woning. Het dak is uitgerust met dakpannen. Om het gebouw heen is geen vegetatie aanwezig.
- + Gebouw 4 is een oude stal die al deels vervallen en geopend is. De stal heeft geen dak meer. Wel zijn er verschillende openingen en gaten in de muren. Rondom de stal is geen vegetatie aanwezig.

Aan de achterzijde van de gebouwen (gezien vanaf de weg) is een tuin aanwezig met verschillende boomsoorten (populier, zomereik, naaldboom), verschillende hagen en struiken en een grondwal (foto 7). Tussen deze grondwal en de oprijlaan is een korte grazige vegetatie aanwezig. Deze noord-zuid lopende grondwal vormt de oostgrens van de tuin. Aan de oostzijde van de grondwal ligt een weiland. Een deel van het begraasde weiland behoort ook tot het plangebied. Ook is er een opslag voor kuilvoer.

Foto 1: Binnenkant gebouw 1

Foto 2: Mogelijk huismusnest in gebouw 1

Foto 3: Gebouw 1

Foto 4: Loodslabben op gebouw 2

Foto 5: Toegang tot gebouw 3

Foto 6: Gebouw 4 reeds deels ontmanteld

Foto 7: Steilwand langs agrarisch perceel

Foto 8: Beukenhaag in de tuin

Foto 9: Grasland aan de oostzijde van de tuin

Foto 10: Grasland langs de haag

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens 1.718 m² stallen, erfverhardingen en andere bouwwerken te slopen en te vervangen door een vrijstaande woning (figuur 3). De westelijke bedrijfswoning met tuin wordt herbestemd als burgerwoning en blijft behouden.

Daarnaast is de initiatiefnemer voornemens delen van het plangebied welke nu onderdeel zijn van het Gelders Natuurnetwerk (hierna GNN) te bestemmen als Groene Ontwikkelzone (hierna GO) en vice versa met andere delen van het plangebied, zie §4.1 van onderhavig rapport. Hierover is reeds overeenstemming bereikt met de provincie Gelderland en de provincie verwerkt deze wijziging bij de eerstkomende herziening van de Verordening ruimte.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Sint Jansberg 15 te Groesbeek (bron: Pouderoyen Tonnaer)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

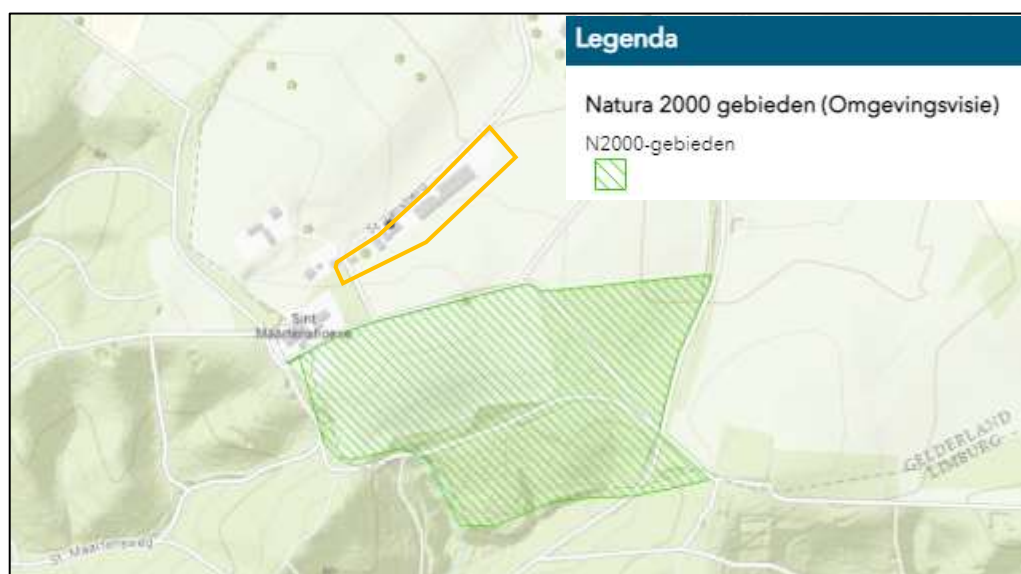
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 17 februari 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog, windkracht 4 en circa 8 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 100 meter afstand ten zuiden van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Sint Jansberg. Ten noordoosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied De Bruuk op circa 2 kilometer afstand.

Figuur 5. Ligging plangebied (gele lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief korte afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is onderzocht¹ of er een mogelijk negatief effect ontstaat op het Natura 2000-gebied door het uitvoeren van aanlegwerkzaamheden en de gebruiksfase van de nieuwe opstallen op de Natura 2000-gebieden.

Mogelijke effecten Natura 2000-gebied Sint-Jansberg

De volgende negatieve effecten kunnen optreden door de activiteit woningbouw nabij het Natura 2000-gebied Sint Jansberg:

- + Verstoring door mechanische effecten;
- + Verdroging;
- + Versnippering;
- + Oppervlakteverlies.

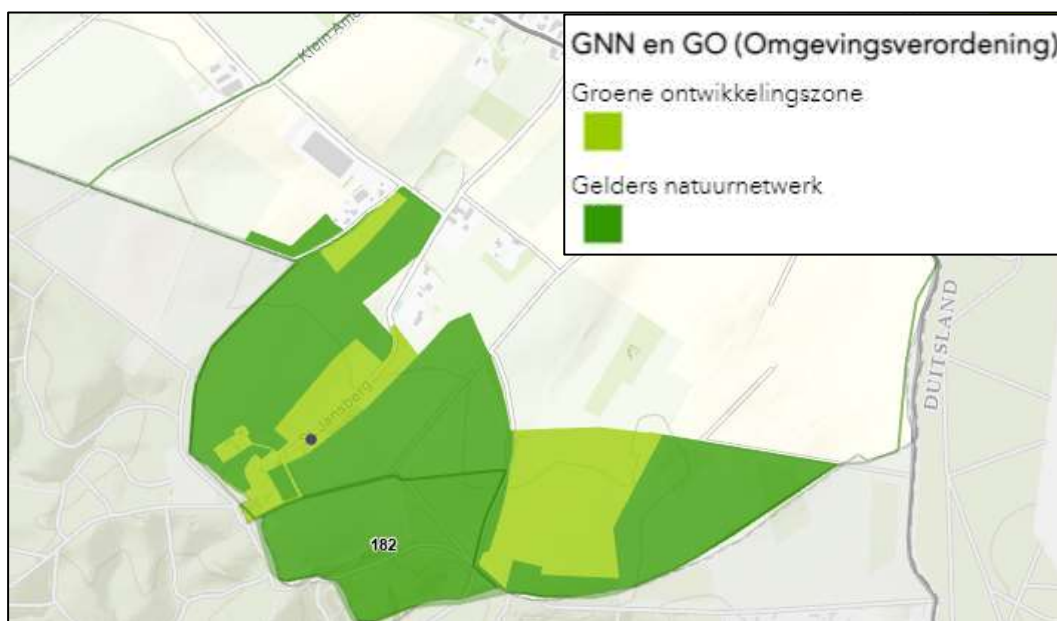
¹ De effectenindicator Natura 2000 is gebruikt om een inschatting te maken van de mogelijk optredende versturende effecten van de aanlegwerkzaamheden en de gebruiksfase van de nieuwe opstallen nabij Natura 2000-gebied Sint Jansberg

Van bovengenoemde effecten wordt ingeschat dat geen enkele van deze effecten een significant negatieve invloed hebben op het Natura 2000-gebied. Op geen enkel moment wordt het Natura 2000-gebied betreden waardoor verstoring door mechanische effecten aan de orde zou zijn. Versnippering en oppervlakteverlies zijn eveneens niet aan de orde aangezien er geen ruimtebeslag wordt uitgevoerd in de directe omgeving van het plangebied. Ook verdroging is niet aan de orde; er worden geen werkzaamheden uitgevoerd die (grond)waterstanden aantasten. Ook in de gebruiksfase zijn de genoemde effecten uit te sluiten.

De wijziging van de GNN- en GO begrenzing zal niet leiden tot stikstofemissie. De sloop- en bouwwerkzaamheden in het plangebied zullen wel resulteren in stikstofemissie. Depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan negatieve effecten tot gevolg hebben op de natuurwaarden. De hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden op Natura 2000-gebieden moet worden bepaald middels een stikstofberekening met het programma AERIUS Calculator. De resultaten van de berekening moeten vervolgens ecologisch worden beoordeeld om te toetsen of sprake is van (significant) negatieve effecten. Voor de planologische wijziging is dit niet aan de orde.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

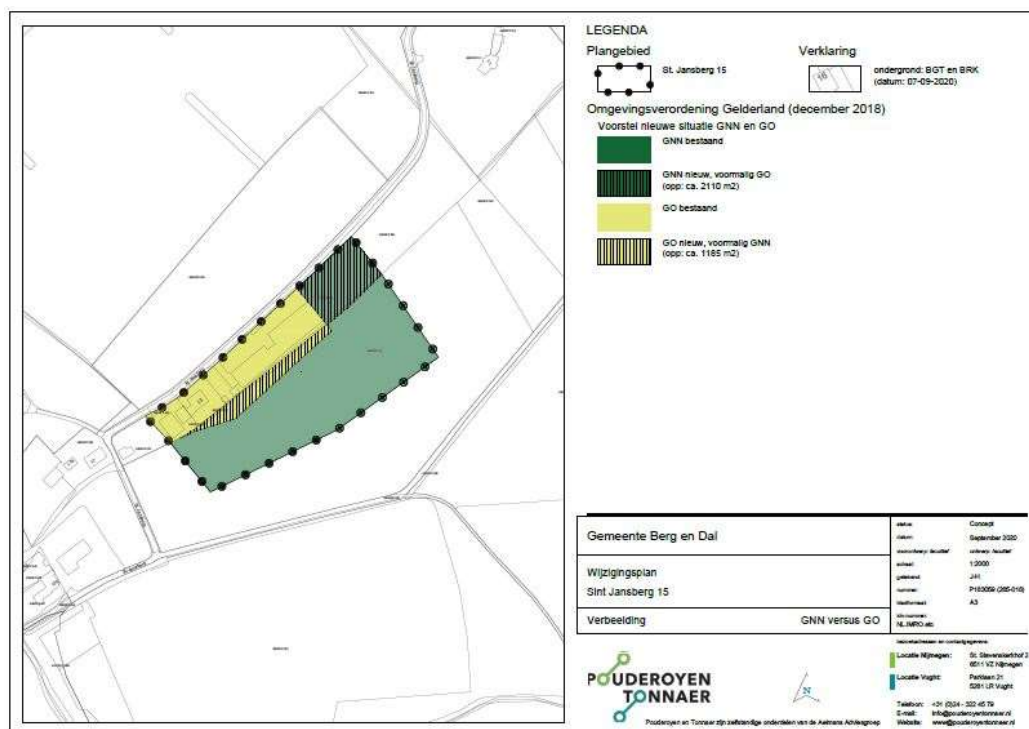
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in de provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook Groene Ontwikkelingszones (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Uit het Geoportaal Gelderland blijkt dat een deel van het plangebied in het GNN ligt en een deel in het GO, zie figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied (zwarte stip) ten opzichte van het GNN en GO

Effectbeoordeling

Het plangebied maakt onderdeel uit van de GO en het GNN. Door de voorgestelde wijziging worden de grenzen van het GNN en het GO in het plangebied aangepast, zie figuur 7.

Figuur 7: Wijziging ligging GNN en GO

Per saldo neemt de oppervlakte GNN in de directe omgeving van, en in het plangebied, toe. Het plangebiedsdeel GO en de hoeveelheid GO in de directe omgeving van het plangebied neemt af. De wijziging heeft per saldo een positief effect op het beschermingsregime van de aanwezige natuurwaarden (binnen het plangebied). Een significant negatief effect op het GNN en GO is dus niet aan de orde. De provincie Gelderland is akkoord met de wijzigingen en verwerkt dit bij de eerstkomende herziening van de Verordening ruimte.

Het initiatief in het plangebied gaat gepaard met sloop- en bouwwerkzaamheden van opstallen. Deze werkzaamheden gaan gepaard geluidsverstoring en trillingen. Daarnaast kan er een effect uitgaan van de werkzaamheden wanneer er in de nachtelijke uren wordt gewerkt, en gebruik wordt gemaakt van kunstlicht. De uit te voeren werkzaamheden hebben echter geen significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN. De werkzaamheden zijn tijdelijk van aard en zullen daardoor geen blijvende schade aan de wezenlijke kenmerken en waarden op het GNN en GO genereren. Vanuit het oogpunt van zorgplicht is het wenselijk om werkzaamheden buiten de nachtelijke uren uit te voeren om negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zoals stilte en donkerte te voorkomen.

Conclusie

Vanwege de aard van de voorgenomen plannen worden significant negatieve effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Sint-Jansberg op 100 meter) als gevolg van verstoring door mechanische effecten, verdroging, versnippering en oppervlakteverlies uitgesloten. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat significant negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen door stikstofuitstoot. Het uitvoeren van een AERIUS-calculatie is vereist om deze effecten uit te sluiten.

De voorgenomen plannen hebben door de tijdelijke aard van de werkzaamheden geen significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN. De oppervlakte GNN neemt toe door de plannen. Wel wordt uit zorgplichtsoogpunt aangeraden de werkzaamheden buiten de nachtelijke uren uit te voeren, zodat een negatief effect in de nacht door uitstoot van licht en geluid wordt voorkomen.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied grote leeuwenklauw is waargenomen (§3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn akkerogentroost, groot spiegelklokje en korensla (alle §3.3 Wnb) waargenomen.

- + Akkerogentroost is een zeer zeldzame plant die voorkomt in Zuid-Limburg en het rivierengebied. De plant groeit op zonnige, open plaatsen op vochtige en kalkrijke grond, voornamelijk in akkers. Akkerogentroost is een halfparasiet, die woekert op de wortels van grassen en cypergrassen.
- + Grote leeuwenklauw is een zeldzame plant die voorkomt in Zuid-Limburg, het Deltagebied en het rivierengebied. De plant groeit op zonnige, open plaatsen met kalkhoudende grond, in bermen langs onverharde wegen, akkers, waterkanten, braakliggende grond, dijken, tuinen en langsspoorwegen.
- + Groot spiegelklokje is een zeldzame plant die voorkomt in Limburg, het rivierengebied en Zeeland. De plant groeit op zonnige, open plaatsen op vochtige, kalkrijke grond, in akkers, bermen en dijken, braakliggende grond, en langs spoorwegen.
- + Korensla is een zeer zeldzame soort die voorkomt in het oosten en midden van Nederland. De plant groeit op zonnige, droge zandgrond, niet op veen of klei, in akkers, bermen en bouwterreinen.

Het plangebied bestaat uit opstallen, erfverhardingen en een tuin met verschillende gecultiveerde plantensoorten en gras. De grondwal in het

plangebied bestaat uit voedselrijke weidegronden. Het plangebied zelf betreft een intensieve veehouderij die stikstof en fijnstof uitstoot. Deze kenmerken van het plangebied zorgen ervoor dat de aanwezigheid van beschermde plantensoorten, waaronder bovengenoemde soorten, in het plangebied niet aan de orde is. Er worden geen beschermde plantensoorten verwacht binnen het plangebied. Een significant negatief effect van de voorgenomen plannen en werkzaamheden op beschermde plantensoorten is daardoor uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bruine eikenpage, grote vos en grote weerschijnvlinder zijn waargenomen (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen. Aardbeivlinder, kleine ijsvogelvlinder, sleedoornpage en zilveren maan (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied.

- + De aardbeivlinder is een honkvaste vlinder. Slechts een enkele keer zijn zwervers buiten geschikt leefgebied en/of buiten de bekende populaties gezien. Zowel droge als vochtige terreinen met een afwisseling van lage en hoge vegetaties. Geschikte droge gebieden zijn droge graslanden, zeeduinen, heiden, lage pioniersvegetaties, kapvlakten en schrale zomen langs bosranden. Geschikte vochtige gebieden zijn vochtige graslanden en moerassen met een lage vegetatie. Het grondwater staat hier plaatselijk tot aan het maaiveld. Waardplanten van deze soorten zijn tormentil en dauwbraam
- + Bruine eikenpage is een vrij zeldzame standvlinder die lokaal voorkomt op de hogere zandgronden in het binnenland, de duinen en Zuid-Limburg. Waardplant voor de rups is (zomer)eik. De soort komt voor in bosranden, open bospaden, eikenhakhout, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant.
- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een niet bedreigde) standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.
- + Kleine ijsvogelvlinder is een kwetsbare standvlinder die voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplanten van deze soort is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + Sleedoornpage is een zeldzame standvlinder die voorkomt in sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De laatste jaren komt

sleedoornpage ook steeds meer voor in tuinen en parken.

De waardplant voor de rupsen zijn sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten.

- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.
- + Zilveren maan is een zeldzame vlinder, die op de vliegplaatsen echter in grote aantallen kan voorkomen. De waardplanten voor de rups zijn vooral moerasviooltje; in duinen ook duin- en hondsviooltje. De vlinder komt voor op natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden.

Het plangebied bevat enkele solitaire bomen, namelijk een zomereik en een conifeer. Door het gebrek aan specifieke boomsoorten die als waardplant kunnen dienen is het plangebied ongeschikt voor vlindersoorten als grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en sleedoornpage. Voor de bruine eikenpage is het aantal bomen in de directe omgeving van het plangebied niet toereikend genoeg. Het plangebied is voor deze soort ook ongeschikt. Aardbeivlinder en zilveren maan hebben relatief voedselarme habitats nodig, deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied waardoor deze soorten niet worden verwacht in het plangebied.

Plantensoorten als wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart worden eveneens niet verwacht in het plangebied. Voor deze de waardplanten ontbreken de juiste groeiplaatsen, zoals vochtige omstandigheden (kattenstaart, bastaardwederik), ruderaal terreinen (teunisbloem) en bosranden (wilgenroosje). De aanwezigheid van teunisbloempijlstaart in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied rivierrombout is waargenomen (§3.2 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn beekrombout, bosbeekjuffer (beide §3.3 Wnb) en gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is daardoor uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen, op vliegend hert na, geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Wel zijn populaties bekend langs voornamelijk de zuidrand van de Sint Jansberg. Het dispersievermogen van de soort is dermate beperkt, en er zijn dermate weinig oude bomen, dat het voorkomen van de soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied ligt de Sint Jansberg. Dit is echter een bosgebied gelegen op de bovenzijde van de stuwwal. Natte omstandigheden zijn hier aanwezig. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), kamsalamander en poelkikker (beide §3.2 Wnb) zijn waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Het plangebied is wel geschikt als land- en overwinteringshabitat voor een aantal algemene en niet-kritische soorten. Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het grasland gebruiken als onderdeel van het landhabitat en zich verschuilen tussen vegetatie en opgeslagen materialen. De Alpenwatersalamander kan overwinteren op 400 meter van zijn voortplantingswater. Dichtstbijzijnde waarnemingen van de Alpenwatersalamander komen uit de Sint-Jansberg op 462 meter van het plangebied. Gezien de aanwezigheid van verschillende soorten oppervlaktewateren bijvoorbeeld kleine poeltjes op de Sint Jansberg op 700 meter afstand van het plangebied, kan niet geheel worden uitgesloten dat de Alpenwatersalamander overwintert binnen het plangebied. Echter aangezien op de Sint Jansberg voldoende geschikt winterhabitat aanwezig is voor Alpenwatersalamander, dichterbij het voortplantingswater, is het uit te sluiten dat het plangebied een belangrijke overwinteringsgebied voor Alpenwatersalamander vormt.

Voor de kamsalamander geldt dat de soort zich in poelen en beekjes op de Sint Jansberg voortplant (Provincie Limburg 2015). Kamsalamanders overwinteren meestal binnen 100 meter van hun voortplantingswater. Wanneer er geen geschikt overwinteringshabitat op korte afstand van het voortplantingswater aanwezig is, kunnen kamsalamanders op grotere afstanden van hun voortplantingswater overwinteren. Vochtige en beschutte plekken, bijvoorbeeld tussen stapels stenen, in hout(wallen) of struweel kunnen dienen als land- en overwinteringshabitat. Ook bestaande muizenholen in extensief beweidde of op andere wijze extensief beheerd grasland worden gebruikt. Zowel 's zomers als 's winters gebruikt de kamsalamander dit soort plekken. De overwinteringsplekken moeten vorstvrij zijn. Soms wordt ook in het water (poel) overwinterd. Tussen het plangebied en de vermoedelijke voortplantingswateren van kamsalamander ligt de Sint Jansberg. De hierboven beschreven winterverblijfplaatsen zijn in de bossen ruimschoots aanwezig in de vorm van struweel, takkenhopen, holtes bij wortels en holen van muizen. Er zijn dus afdoende verblijfplaatsen beschikbaar op korte afstand van het voortplantingswater dan het plangebied. Het gebruik van het plangebied als land- en overwinteringshabitat door de kamsalamander kan derhalve worden uitgesloten.

Ook overwintering van de poelkikker in het plangebied kan worden uitgesloten. De soort prefereert zwakzure, oligotrofe stilstaande wateren zoals vennen en hoogveenputten. De soort overwintert binnen 200 meter van het

voortplantingswateren (BIJ12 Poelkikker). Individueel op het land: in de grond ingegraven, in muizenholletjes, onder stronken, in dammetjes waar puin aanwezig is, en dergelijke. Dichtstbijzijnde voortplantingswateren liggen aan de zuidrand van de Sint Jansberg. Het plangebied ligt op bijna 700 meter van deze voortplantingswateren. Tussen de voortplantingswateren en het plangebied ligt de Sint Jansberg. Bovenstaand winterhabitat is op de Sint Jansberg ruimschoots aanwezig. Gezien de aanwezigheid van geschikt overwinteringshabitat in de omgeving van het voortplantingswater en de relatief grote afstand tussen plangebied en voortplantingshabitat (>200 meter) kan overwintering van de soort in het plangebied worden uitgesloten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied hazelworm en ringslang (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Levendbarende hagedis komt voor op structuurrijke plekken in bossen, heideterreinen, schraal grasland en houtwallen. De bermen in de noord- en westzijde van het plangebied zijn niet geschikt als leefgebied voor deze reptielsoorten.

Zandhagedis wordt gevonden in droge heides en zandbedden. Deze zijn in het plangebied eveneens niet aanwezig.

Hazelwormen leiden een verborgen leven. Het grootste deel van de dag leven ze onder de vegetatie en dood hout of ze verblijven in holen in de grond. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De meeste waarnemingen komen uit bos- en heideterreinen. Het plangebied bevat geen bossen of bosranden. De tuin heeft een relatief open vegetatie zonder veel structuurvariatie of dood hout en dekkingbiedende groenstructuren. Het voorkomen van de soort is derhalve uit te sluiten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van bomen, hagen, struiken en takken van de bodem, alsmede op de bodem opgeslagen materialen kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond.

Mitigerende maatregelen

Voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het vernietigen van

leefgebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek is een huismus in gebouw 1 waargenomen en mogelijk een nest van 2021. Ook is er een oud nest van de boerenzwaluw aangetroffen.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif (alle §3.1 Wnb).

De tuin, de beukenhaag en de aanwezige bomen kunnen als broedlocatie voor algemene broedvogels dienen. Duiven, winterkoning en andere algemene broedvogels kunnen een nest maken in het plangebied. De tuin, de stallen en de omliggende weilanden kunnen door algemene broedvogels gebruikt worden als foerageergebied.

Van bovengenoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest kan alleen de huismus een nestlocatie kan hebben binnen het plangebied. Gebouw 1 is toegankelijk voor huismus, kerkuil en steenuil. De houten balken in de nok van de stal kan als nestlocatie worden gebruikt door de huismus (foto 2). Tijdens het veldbezoek is ook een huismus aangetroffen in gebouw 1. Voor steen- en kerkuil is gebouw 1 te open. Er valt teveel licht in de stal, waardoor de soorten zich niet terug kunnen trekken. Voor de gierzwaluw zijn geen geschikte ruimtes in de opstallen waar de soort kan broeden. De gebouwen zijn daarnaast te laag om afdoende uitvliegruimte te hebben. Voor de overige soorten geldt dat er geen mogelijkheid is om tot broeden te komen. In het plangebied zijn geen geschikte bomen aanwezig (buijerd, havik, roek, sperwer, wespendif) en de aanwezige bomen hebben geen oude nesten van zwarte kraai en ekster (ten behoeve van boomvalk en ransuil). Verder zijn in het plangebied geen beekjes aanwezig waardoor de grote gele kwikstaart er niet kan broeden. Ooievaars gebruiken nestpalen of grote bomen die in het plangebied niet aanwezig zijn. Slechtvalk broedt in nestkasten op grote hoge gebouwen en oehoe broedt in groeves en hellingbossen. Deze landschapselementen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze vogels met een jaarrond beschermd in het plangebied nest is derhalve uit te sluiten.

Het plangebied kan wel fungeren als foerageergebied voor alle voornoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, behalve de grote gele kwikstaart.

Effectbeoordeling

Wanneer tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden bomen en struiken worden gekapt of gesnoeid kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Het kappen van bomen en struiken leidt ook tot vernietiging van foerageergebied van algemene vogelsoorten.

Bij het slopen van gebouw 1 kan niet worden uitgesloten dat nestlocaties van de huismus en boerenwaluw worden vernietigd. Het vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats of het functionele leefgebied van de huismus is een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor de boerenwaluw is dit alleen het geval wanneer door de vernietiging van de beoogde verblijfplaats de lokale staat van instandhouding wordt aangetast. Gezien het grote aantal waarnemingen van boerenwaluwen tussen het plangebied en het dorp Grafwegen, mag er worden verondersteld dat er meerdere broedparen en broedlocaties van de boerenwaluw aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied. Een effect van de werkzaamheden op de lokale staat van instandhouding is hierdoor uit te sluiten.

De voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van algemene vogels. In de omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Tijdens de werkzaamheden kan een klein deel van het plangebied tijdelijk minder geschikt zijn als foerageergebied voor alle vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (op de grote gele kwikstaart na). In de omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig tijdens de werkzaamheden. Dit geldt echter niet voor de huismus. Mochten de werkzaamheden ertoe leiden dat foerageergebied en dekking voor de huismus verdwijnt kan het leefgebied van de huismus ongeschikt worden. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en derhalve verboden. Voorafgaand aan de sloop van gebouw nummer 1 en overige (verstorende) werkzaamheden in het plangebied dient derhalve een nader onderzoek naar huismus te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten van de voorgenomen plannen op huismus zijn.

Na het realiseren van de plannen is het plangebied weer geschikt als foerageergebied voor alle vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (op de grote gele kwikstaart na) en algemene soorten.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Voorafgaand aan het slopen van gebouw 1 en overige voor huismus verstorende werkzaamheden, zoals het verwijderen van beplanting in de tuin of slopen van nabijgelegen gebouwen, dient nader onderzoek te worden

uitgevoerd naar huismus. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Met dit onderzoek kan worden aangetoond of uitgesloten of huismus gebruikmaakt van gebouw 1 als nestgelegenheid en wat de effecten zijn van de voorgenomen werkzaamheden op deze vogelsoort. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Verblijfplaatsen

Gebouw 3 is geschikt als verblijfplaats voor de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. De overige opstallen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

- + Het golfplaten dak van gebouw 1 heeft geen ruimtes waar vleermuizen in kunnen kruipen.
- + Gebouw 2 is dermate goed geïsoleerd dat er geen vleermuizen een ingang kunnen vinden om in het gebouw te verblijven. Potentiële verblijfplaatsen zijn tijdens het veldbezoek ook niet aangetroffen.
- + Gebouw 4 is deels ontmanteld en heeft geen dak meer. De aanwezige verblijfplaatsen zijn klein en niet beschermt tegen koude weersomstandigheden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in dit gebouw wordt daardoor uitgesloten.

De tuin in het plangebied kan fungeren als foerageergebied voor vleermuizen. De tuin heeft daarnaast een lijnvormige verbinding aan de zuidoostkant in de vorm van een grondwal met enkele bomen, van het plangebied naar de Sint Jansberg. Deze fungeert waarschijnlijk niet als vliegroute, omdat er geen verbinding wordt gevormd met verblijfplaatsen of foerageergebieden ten noorden van de opstallen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, damhert, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wild zwijn (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is wezel waargenomen (§3.3 Wnb). Boomarter (§3.3 Wnb) en otter (§3.2 Wnb) zijn waargenomen op twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied.

Het plangebied kan dienen als leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizen. Dassen kunnen de graslanden in het plangebied gebruiken als foerageergebied. Egels kunnen in de tuin en de ruigte op het erf foerageren, en mogelijk verblijfplaatsen vinden. Konijn, haas, ree en vos kunnen de graslanden achter het erf gebruiken als (onderdeel van het grotere) leefgebied. Voor verblijfplaatsen van deze soorten ontbreekt het in het plangebied aan geschikt habitat. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Bunzing en wezel worden niet in het plangebied verwacht. Beide soorten zijn aangetroffen op de Sint Jansberg en in het dorp Grafwegen. Het ontbreekt in het plangebied aan voldoende dekking en ook zijn geen migratieroutes met voldoende dekking in de vorm van brede hagen en lijnvormige ruigtestroken (ook in de naastgelegen percelen) richting het plangebied aanwezig. Hierdoor is het plangebied niet bereikbaar voor deze soorten.

Damhert leeft in parkachtige bosgebieden. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Ook voldoende grote bomen ten behoeve van de eekhoorn zijn niet aanwezig in het plangebied, waardoor de aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied is uit te sluiten. Wild zwijn en boommarter leven hoofdzakelijk in de bosgebieden op de Sint Jansberg, terwijl de bever en otter gebonden zijn aan watersystemen. Beide habitats zijn in het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten. Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leefgebied van steenmarter. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn in het plangebied niet aanwezig.

Effectbeoordeling

Vleermuizen

Het is niet uit te sluiten dat in gebouw drie vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Dit gebouw blijft echter behouden; alleen de bestemming wordt gewijzigd van bedrijfswoning naar burgerwoning. De eventuele vleermuisverblijfplaatsen blijven daardoor behouden.

Wanneer sloopwerkzaamheden in de avond- of nachtelijke uren worden uitgevoerd, en er kunstlicht wordt gebruikt, wordt de tuin tijdelijk ongeschikt als foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende andere even geschikte tuinen en de Sint Jansberg aanwezig waar vleermuizen kunnen foerageren. Een significant negatief effect op (essentieel) foerageergebied door de voorgenomen plannen is uit te sluiten. Wanneer eventuele verblijfplaatsen (gebouw 3) worden beschreven door kunstlicht raken deze ongeschikt. Het verlichten van eventuele verblijfplaatsen is een overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming.

Grondgebonden zoogdieren

De voorgenomen plannen kunnen ertoe leiden dat geschikt leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizen en egels verdwijnt. Een significant negatief effect op deze soorten is mogelijk aan de orde. Ondanks de voorgenomen plannen blijft het plangebied, voornamelijk de graslanden achter het erf, geschikt leefgebied voor steenmarter, das, konijn, haas, ree en vos. Significant negatieve effecten op het leefgebied van deze soorten door de voorgenomen plannen is uit te sluiten.

Mitigerende maatregelen

Om te voorkomen dat maatregelen leiden tot het tijdelijk verlies van foerageergebied voor vleermuizen dienen werkzaamheden te worden uitgevoerd buiten de avonduren en nachtelijke uren.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de aard van de voorgenomen plannen en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (100 meter) kan het redelijkerwijs niet worden uitgesloten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Met uitvoering van de plannen gaat stikstofuitstoot gepaard. De hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden op Natura 2000-gebieden moet worden bepaald middels een stikstofberekening met het programma AERIUS Calculator. De resultaten van de berekening moeten vervolgens ecologisch worden beoordeeld om te toetsen of sprake is van (significant) negatieve effecten.

De voorgenomen plannen hebben door de tijdelijke aard van de werkzaamheden geen significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN. Wel wordt uit zorgplichtsoogpunt aangeraden werkzaamheden buiten de nachtelijke uren uit te voeren. Door aanpassing van de grenzen van het GNN en GO neemt de oppervlakte GNN toe.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het kan niet worden uitgesloten dat gebouw 1 in het plangebied nestgelegenheid biedt aan huismus. Bij het slopen van het gebouw kunnen nesten van de huismus worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, het vernietigen is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Wanneer foerageergebied en dekking verdwijnt, door het vernietigen van opgaand groen en de tuin, kan het leefgebied van de huismus ongeschikt raken, dat is een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan uitvoering van de werkzaamheden dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar het gebruik van het plangebied door huismus. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden.

Bij het snoeien en kappen van struiken direct buiten het plangebied kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Het vernietigen van deze nesten in de broedperiode is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het snoeien van

struiken (indien nodig) moet worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is. Afhankelijk van het nader onderzoek naar huismus kan het gebouw worden gesloopt, buiten de broedperiode van boerenwaluw of als geen nesten van deze soorten aanwezig zijn in de gebouw; deze soorten gebruiken de gebouw mogelijk om te nestelen.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van algemene vogelsoorten; in de omgeving blijft voldoende even geschikt foerageergebied beschikbaar voor vogels.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Wanneer werkzaamheden in de avond- en nachtelijke uren worden uitgevoerd, kunnen verblijfplaatsen worden verlicht, Hierdoor kunnen verblijfplaatsen ongeschikt raken. Om dit te voorkomen dient er buiten de avond- en nachtelijke uren te worden gewerkt, om verlichting van eventuele verblijfplaatsen te voorkomen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien, kappen en slopen gebouwen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Leefgebied en verblijfplaatsen in gebouw 1	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen in gebouw 3	Mogelijk	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Werken buiten de avond- en nachtelijke uren
Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	§3.3 Wnb	Onderdeel grotere leefgebied	Nee	-	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen dient te worden door het nemen van de volgende maatregelen en vervolgstappen.

- + Bomen en struiken worden gekapt buiten het broedseizoen van vogels.
- + De schuren worden gesloopt na onderzoek huismus en buiten het broedseizoen van vogels of als geen broedgeval aanwezig is. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli.
- + Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar huismus in het plangebied in de periode 1 april t/m 20 juni.
- + Werkzaamheden uitvoeren buiten de avond- en nachtelijke uren ten behoeve van vleermuizen.
- + Middels het programma AERIUS-calculator de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden wordt berekend.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Huismusonderzoek dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien nesten of leefgebied worden vernietigd in het plangebied dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland.
- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart, 16-02-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87, 16-02-2021
- + NDFF - 17-12-2021 15:06:38
- + Provincie Limburg 2015. NATURA 2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatie Aanpak Stikstof. Sint Jansberg (142)
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.